

LIBERTATEA

Abonamentul la „Libertatea”: 50 Lei pe an.
Pentru țărani, prețul foil e scăzut la numai
32 Lei pe an, 16 Lei pe 6 luni, 8 Lei pe 3 luni.
„Folia Interesantă” și „Plugarul Luminat”
li-se dau gratuit.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru Americani: „Libertatea”, „Folia Inter.” și
„Plugarul Lum.” pe un an 3 dollari. Banii se trimit
la dl John I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Foil
la Orăștie se dă de știre prin o carte postală.

Știri politice

Logodnă în Familia Regală.

Crăciunul ne-a adus noutate frumoasă și chiar îmbucurătoare și pentru politica țării: Tânărul Rege al Sârbiei, Alexandru, a venit la Scoală, la Familia Regală Română, și a cerut în căsătorie pe Prințesa Mărioara, a doua fiică a Maestrilor Lor Regele și Regina României. Și cererea l-a fost primită cu bine. S'a făcut logodna, și nu peste mult va urma cununia. Și așa, cea mai mică, ajunge să poarte mai curând coroana de Regină pe capul ei, decât sora ei mai mare, Elisabeta.

Din punct de vedere politic, această încuscră între familia Regală Română și cea Sârbească, poate fi de mult folos țării. Azi între Români și Sârbi, este o mică încordare ascunsă, iar sub cenușă, pentru partea de Banat în care ei au intrat. Având înrudirea aceasta, primejdia ca încordarea să meargă prea departe, e mult mai mică, decât dacă această înrudire ar lipsi. E un fel de chezește, că România și Sîrbia vor trăi încă multă vreme ca bune vecine, așa cum au mai trăit atâtea veacuri din cele apuse.

„Tino” la noi în Țară?

Mergându-i rău treburile războiului cu Turcii, știrile mai nouă spun, că tronul se cam clătina sub Regele Constantin, „Tino” cum îi zicea cumnatul său Kaiserul.

Unele foi din București și în așii, că Tino e cam gata de drum din Grecia, având să vie la putere iarăși Venizelos, cel mai mare ca 4 împărași greci. Dar venind acela în Grecia nu mai este loc pentru Tino — nemțoiul.

Deaceia se scrie, că Tino vrea să și cumpere o casă în București, și să se așeze aci, după ce s'a încuscrat cu Familia Regală Română prin aceea, că Elisabeta e azi soția Prințului moștenitor grec, iar o fiică alui Tino, Elena, e soția Prințului român de coroană, Carol. Așa s'ar trage și el pe-aci.

Dar lumea începe a murmura. Venirea acestui Rege în România ar fi nepotrivită, știindu-se purtarea lui din vremea războiului. Ea ar strica în o măsură carecare

chiar strălucirii Coroanei române, — căci s'ar părea că și ea li dă ozrecum s'ar, pe care, după purtarea lui nemțoiță din război, nu li vredniceștel E un nou raș ce se lvește departe în zare pe cerul politic, și care amenință a și arunca umbra în parte și asupra Coroanei române, — ceea-ce nimenea din noi nu o poate dori.

Ce va fi la 17 Ianuarie?

Intrebare mare. Potrivicii dlui Take Ionescu spun, că în 17 Ianuarie guvernul acesta cade fără îndoială, căci generalul Averescu și ai săi, îl vor da votul de „neîncredere”, după care el trebuie să plece!

Foșia de casă a întâlului Ministru Take Ionescu, „Epoca” însă, spune că lucrul stă altfel: Basarabennii toți sprîjinesc pe Take Ionescu, care a și luat dintre ei un nou ministru, pe d. Bogos. Bucovinenii încă îl sprîjinesc; Ardelenii iarăși aproape toți: Partidul Național l-a promis (fugădui) a l sprîjini să aducă legile cele mai grabnice; ardelenii Averescani s'au rupt în două: Cel mai mult, ca Mihail în frunte, s'au hotărât să l sprîjinească, o parte mai mică, cu dlul Goga și Groza, sunt în potrivă.

Țărăniștii din vechiul Regat, îl sprîjinesc și ei, — și așa, de fapt se pare că guvernul ar avea de ajuns razim în parlament, — și atunci e scăpat.

Un ajutor din afară

se pare că l aduce soarta, guvernului Take Ionescu. În Grecia lucrurile merg rău pentru Regele Constantin, — dar nu s prea bine nici pentru moștenitorul de Tron George, care nici el nu e prea bine cu Venizelos.

Dl Take Ionescu e însă foarte bine cu Venizelos, — și dacă acesta vine la putere în Grecia, atunci dl Take Ionescu ar primi însemnata însărcinare, a statului înțelegere și pace între Venizelos și Moștenitorul de Tron George, ginerele M. Sale Regelui nostru, spre a asigura Tronul Greciei pentru acesta. Și atunci, lucrul vădit că M. Sa Regele are să l șiină la putere pe Take Ionescu încă multă vreme.

Dar — ziua de 17 Ian. nu mai e așa departe. Ea ne va arăta încotro s'au rupt sorșii guvernului.

Vaida și Vintilă Brătianu.

În săptămînia înainte de Crăciun, dl Vintilă Brătianu a fost la Cluj și a ținut acolo o conferință (vorbită cu cercetări de tot felul) despre: Temeliile pe cari trebuie așezat noul stat român mărit. Și a vorbit frumos dl Vintilă Brătianu. A zgrăvit viu și luminos temeliile pe cari așezând statul, acela ar odihni pe fundament tare, sănătos.

În numărul de Crăciun al ziarului „Patria” din Cluj, dl Dr. Alexandru Vaida, fost înfii Ministru al țării, îi adresează dlui Vintilă Brătianu, o „Scrisoare deschisă”, în care îl bagă foarte pișcător de vină, că — una zice zi alta face. Vorbește frumos, dar cînd să și treacă vorbele la fapte, apoi acelea nici nu s'amănă cu ce spuneau vorbele. Dl Vaida bagă îndeosebi de vină liberalilor, că se țin „tari” la Curte, fac pe Rege să creadă aprospe numai aceea ce el îl spun, îl și în oarecum în prinsoarea lor politică, — ceea-ce e foarte rău și pentru țară și pentru veza Coroanei în țară. Arată pilda Vienei, unde Coroana încă era încungiurată de cîțiva sfetnici îmbulzitori și lingușitori, și unde Impăratul nu auzea marea de nemulțămire din Impărăție. De aceea cînd veni un cîș greu, Impărăția se sparse ca o oală doșită! Cu cîț mîna aceea de sfetnici (Tisza și ai săi) erau mai „tari” la Curte, cu alăt țara era mai slabă, prin nemulțămirea mulțimei cu ținuta coroanei, care pe ele nu le auzea.

Aduce aminte capilor Partidului Liberal, să nu țină și ei Coroana României închisă în lanțurile politice lor, căci prin asta mai mult li strică acelei Coroane și țării întregi, decît li folosesc...

A fost o frumoasă încrucișare de săbii ale științei și cunoștințelor de istorie, între cei doi fruntași politici.

Intrăm în an nou.

Anul trecut a făcut și el câte un pas înainte și prea adese altul napoi, încît mai mult a stat pe loc, decît a înaintat.

Dorind ca, în anul an în care intrăm, toate tuturor în draga noastră țară, să le iasă mai în plin și mai bine ca în anul trecut, — urăm cetitorilor nștri:

An Nou fericit!

UNELE—ALTELE

Pentru școlile straine

din România, guvernul a luat în bugetul statului pe anul 1921 nu mai puțin ca 20 milioane Lei.

Cînd ne gândim că noi Români că și ne țineam de Ungaria, n'am căpătat în jumătate de veac din bugetul Ungariei, pentru școli, biserici și toate trebuințele ncaștră naționale la un loc, — atîta cît dă statul român într'un an numai pentru școlile lor! Pentru biserici alte sume ca asta! Și tot noi suntem rîi și ponegriți în străinătate cum nu se poate mai prost!

Leacul Doctorului Puțoreanu.

E valva mare'n jurul lui. Unii cred în puterea lui vindecătoare, alții, doctorii mari din București, se îndoiesc. Deocamdată se fac probe în mai multe locuri. Dr. Puțoreanu a pus la îndemîna medicilor mari din București două fiole (sticle lungarețe, tuburi) cu medicină, să o probeze și înșiși.

El crede foarte tare în puterea leacului său. Spune că peste jumătate de an va putea începe să pună în vânzare leacul în sticle anume pregătite. Și — spune el, — leacul meu împotriva ofitei (a boalei uscate) are să fie al doilea gîră sau petrol al Țării Românești! Adecă precum azi țara are cele mai mari petrol, așa o să aibă al treilea venit mare, din leacul Puțoreanu.

Datoriile Ungariei.

Un ministru unguresc spunea, nu demult, că înainte de război Ungaria avea datorie de 8 miliarde, coroane, — acum are peste 150 miliarde.

„Dacă am plăti numai dobânzile unei asemenea datorii, — spune ministrul — nu ne-ar mai rămânea în țară nici un fir de iarba!”

Semn că la aceea, ca să plătească și din capete, — nici nu se gîndesc!

Austria și vinde — icoanele...

Pe urma acestui război am văzut pe atîția biruiți și ajunși sub stăpînire străină (Ruși în Basarabia, Unguri în Ardeal), vînzîndu-și mobila din casă, ca să mai poată trăi, apoi haine mai de paradă, pianul, canapeaua, câte-o icoană de preț...

Dar ca țări întregi să ajungă soarta asta, par'că nu ne venea să credem. Și iacă o vedem:

Austria, mîndra și făloasa Austria, a cerut voe, și i-s'a dat de biruitori (de Anglia, Franța), ca să și vînză frumoasele icoane vechi și scumpe, ce le are prin

citeva Muze de stat, — icoane lucrate cu măiestrie mare pe pânze aşazise »tapiserii gobelene«.

Le scoate de-ocamdată pe acestea la vânzare. Pe 900 de icoane de acelea, capătă, ci-că, 40 milioane de dolari, — ceea-ce face o sumă uriaşă în nenorocitele coroane austriece. Pe un dolar se dau azi cam 170 Lei, pe 1 Leu, 70 coroane austriece. Aşadar 40 milioane de dolari fac 6 miliarde şi 800 milioane de Lei, sau 476 miliarde de coroane!.. (Un milion e o mie de mil, un miliard: o mie de milioane, 476 miliarde e de 476 de ori câte-o mie de milioane, număr ce nici nu-l mai poți închipui!)

Mai copere guvernul austriac nevoile statului câteva luni, vre-o jumătate de an cel mult, cu ele... Apoi — haid prin alte Muze după lucruri scumpe rămase din vremile ei de mărire, de sub Maria Terezia, de sub Iosif al II-lea și alți împărați fericiți apuși...

Au știut ei de ce-o faci!

Cercetările asupra omorului barbar a familiei împărătești a Rusiei, au descoperit, ca ucigașul conducător a fost Iankel Turovski, Evreu cu nume rusificat. Prin el lucrau inimile »credincioase« ale Evreilor ruși, cari știau ei de ce omorâra familia domnitoare!.. Căci după aceea ajunse »domnitor« al rusiei Trotzky și, în tulburarea în care se scufundă țara, el îi putură suge și măduva din oase, și pe creștinii țării îi adânciră în nenorocire ca în fundul iadului!..

Au știut ei de ce-o faci Precum știu ei ce fac prin toate țările cari îi cred și le dau uși deschise...

O casă în 2 săptămâni

La târgul de mostre din Gratz, (Bohemia) o firmă de întreprinderi din Feldbach, a arătat o casă, destul de frumoasă și bună, pe care ea a gătat-o numai în 2 săptămâni! Ca să arate ce repede poate clădi, și ca să i se dea de lucru.

Ce păcat că nu vine și pe la noi, — unde ar avea de făcut cu zece mână și zece ani neîntrerupt, case și iar case!..

Un semn al vremilor.

— Din Anglia.

Principesa Maria, fiica Reginei și Reginei Angliei, se logodește cu un bărbat, care nu e Prinț, ci numai viconte, grad mult mai mic decât cel de Prinț.

Nu sunt departe de noi vremile, când rînduiele Caselor Domnitoare erau așa, că membrii lor nu se puteau căsători, decât tot în familia de Prinți, de Domnitori. Asta pentru cuvântul, altfel înțelept, al bătrânilor, cari spuneau: Familia domnitoare să nu aibă rude (neamuri) prea aproape în păturile mai joase decât cele de Prinț, din țară, căci acele rudeni vor cere Domnitorului să le dea lujbe, onoruri (cinstiri) ori averi, pentru care se trezește pizma mulțimii ce nu poate ajunge și ea la acele bunuri, — și iaca sămânța de snpărări, de primejdii și de tulburări, e gata! Mai bine încuscrească-se ei Prinții numai cu Prinți, ca așa Tronul să stea sus peste mulțime, departe de ea...

Și nu se poate spune că n'a

fost un lucru înțelept acesta. Acolo unde familia domnitoare are prea mari legături de înrudire jos în țară, s'au văzut multe și mari nenorociri, izvorâte din asta, — pentru lăcomia și răutatea omenească.

Totuși Familia Regală engleză, crede că ea poate trece azi peste aceste îngrădiri ale trecutului, se poate coborî cu înrudirea aci în țară, în afară de cercurile de Prinți, amestecându-se în șirul vicontilor, nobili mai prejos ca Prinții.

Mirele Principesei Maria a Angliei e un Locotenent-Colonel, viconte Lascelles. Și regeasca o draslă, e foarte fericită a-l avea alături de sine.

Lumea o ia asta ca un »semn al vremii«, că se »democratizează și tronurile«, adevă căută și ele legături mai strânse cu păturile largi de pe trepte mai joase ale națiunii. Dar noi credem că știrea e mai curând alt semn: Că națiunea engleză s'a ridicat ea, prin multa ei școală și cultură, la așa înălțimi, încât și Tronul se simte mai aproape de această mulțime, care formează trupul națiunii (a neamului).

Asta în Anglia se poate, dar în alte țări, — nu prea! Englezul e om luminat și stămpărat în judecata lui, încât nici astfel de încuscri, nu sunt o primejdie pentru liniștea țării și dreptatea din ea. Dar în alte țări, în cele mai multe, ar fi. Sunt țări în care nu ești rudă (neam) cu puternicii zilei, ci numai un sprijinitor al lor în alegeri și în manevre politice, și încă și-se implinesc toate cererile nedrepte și ebraznice. — Ce ar fi când lacomii ar mai fi și rude cu Familia domnitoare?

Anglia arată și prin asta cât e de copt poporul ei, încât aceea ce aiurea ar fi o primejdie să încerci, la ea poți îndeplini fără nici o teamă.

Scrisori.

Vești bune din Zlatna.

Având prilej, vă scriu despre câteva treburile vrednice a fi știute, și cari vor aduce cinstale știtorilor de carte din Zlatna. La stăruințele Efortei școlare dela școala de arie și mezerii, în fruntea căreia stă dl Iuliu Albini și protopopul I. Domșa, s'a căpătat dela Ministerul din Cluj suma de 100.000 Lei, ca să se pană la cale deschiderea unui Cămin pentru elevii dela numita școală.

— Ni-au sosit aprobate statutele Reuniunii de cântări și muzică de aici, »Doina«, de care se leagă cele mai bune nădejdi, străgând în jurul său pe toți oamenii de bine de aici. Comitetul s'a constituit alegându-se de president protopopul I. Domșa, iar de Conducător al corului profesorul Parteniu Duca.

— Pentru orfanii de război s'au adunat frumoși bani, la stăruințele presidentei Comitetului societății pt. ocrotirea orfanilor de război, dna L. Domșa, protopopasă. S'au împărțit la 61 orfanii ajutor în sumă de 4880 Lei, iar la 20 elevi școlii dela școala primară de stat de aici, ajutor de 800 Lei în bani și haine. Astfel au avut și acești »copii ai nimărului« Crăciun vesel.

Bunul Dzeu se ajute Doamnelor și cărturarilor din Zlatna, ca se lucreze și de aci încolo numai spre binele și înaintarea poporului român de pe aici.

Coresp.

Din Turdaș.

Onorată redacțiune!

Vă rog să publicați călduroasa mulțumită ce-o fac în numele parochienilor mei, pentru darul frumos făcut bisericii noastre din Turdaș (lângă Orăștie) de către Ministerul de culte, la întreprinderea unui vrednic bărbat din acest județ. Într-una din zilele trecute, am primit înștiințarea dela Ministrul Ardealului din București, pe stuncul dl Petru Groza, care ne încuștințează, că s'a ordonat pentru trebuințele grabnice ale bisericii noastre suma de 15.000 Lei. La primirea acestei știri m'am bucurat foarte. Știu că dna Groza, în timpul scurt cât a fost ministru a făcut multe daruri la biserici și la felurile instituțiilor, cu sume după puțină și împrejurări. Că s'a gândit și la mica noastră parochie, îi face cinste. Pentru acest frumos semn de luare aminte, îi aduc în numele poporului meu, cele mai calde mulțumiri, căci cu nici un alt dar nu s'ar fi putut împodobi »pomul de crăciun« al bisericii noastre de aici, mai frumos ca cu darul acesta.

E frumos cum dl Groza, ca fiu de preot, creștin și dăa cu precură românească, își înțelege și arată în așa fel iubirea sa față de biserică și neamul său.

Acum, cu ajutorul lui Dzeu, în scurtă vreme ne va fi cu puțință să reinviem dulcele glas al clopotelor amărite de mâinile păcătoase meșghiare în toamna anului 1916, să le redăm glasul cel sfânt și Dzeesc, care chiamă pe toți credincioșii la Casa de rugăciune, înălțându-i cu sufletul în feța lui Dumnezeu.

Încă odată caldele mulțumiri ale poporului din Turdaș dlui P. Groza pentru grija ce ni s'a purtat și nouă. Turdaș, în luna Dec. 1921.

Adam Theodor
preot gr-ort.

Din Vinț.

Petrecere tulburată.

În a doua zi de sf. Crăciun a avut loc în Vințul-de-jos o petrecere premească de Teatru și Concert. Totul a fost foarte frumos: Costume naționale bogate, jocul teatral deplin reușit, cântările corului, de toată lauda. După terminarea programului, părintele Stanea a ținut o înflăcărată vorbire, mulțumind publicului pentru că a venit în număr așa frumos de a luat parte, și laudând pe cei-ce s'au ostenit de ne-au dat frumosul joc de teatru și concertul. — Apoi o ceată de Călușeri drăguți și sprinteni au jucat foarte frumos jocurile noastre voinicești »Călușerul« și »Bătuta«.

A urmat jocul, volos și cald, ca acolo unde sufletele-s mulțumite și dornice de tinereasca mișcare pe muzică.

Totul ar fi mers spre a tuturor deplină mulțumire, — dar cineva a trebuit să-și vire codița și se tulbură senina bucurie a inimilor românești: După ora 12, cineva, vrînd

să fie foarte »complezant« față de cei 5-6 Ungurași și Jidănași veniți la petrecere, — a lăsat ca muzica să tragă și un »Csárdás«... Îndată vre-o 4 Ungurași și Jidănași se repeziră și începură a se zdupăi de pocneau podelele sub călciele lor. Poste și peste asta treceam cu vederea, dar prea mare mi-a fost mirarea, când văzui că se sporește numărul celor cu pinteni, cu frumoase costume naționale românești, cari încep și ele a se zdupăi pe sunetele aceluși cântec, care numai de bine nu poate aduce aminte inimilor și costumelor românești.

Au întreprins câteva protestări și jocul s'a întrerupt, atunci cînd își rodise redul: umpluse de durere și de desgust pe mulți din bunii Români de față, cari n'au mai avut bucurie de toată petrecerea mai de parte... I. C.

Am publicat plângerea de mai sus, aflînd că scriitorul ei are dreptate a fi supărat. Dacă cineva a dorit să facă o »plăcere« ungușilor de față, lăsa să le cînte și lor un ciardaș, — asta l'ar fi privit, dar Românii trebuiau să stea deoparte și să nu se mestece în joc. Trebuiau acești Români să meargă cu mintea napoi în trecutul cel mai apropiat și să se întrebe: Oare la cari petreceri ungușești se cerea muzicii să cînte Hora de dragul Românilor de față? Nicăiri, nici odată. Dacă noi voim să fim mai buni cu ei decum au fost ei cu noi, — apoi să-i lăsam cel puțin să se bucure ei singuri de ciardaș, — dar ca noi să luăm parte viuă la un joc care ne aduce aminte de cele mai triste umiliri ale noastre, — asta cu adevărat nu e de laudă.

NOUȚĂȚI

Cercul studenților univesitarii Hunedoreni invită la serata împreună cu dans ce o va avea în ajunul anului nou în sala hotelului »Central« din Orăștie. — Intrarea benevolă.

Membrii Casinei Române din Orăștie să convoacă la adunarea generală ordinară, care să va ține la 23. Ianuarie 1922 la ora 11 a. m. în sala Casinei Române, cu următorul program:

1. Cuvînt de deschidere a prezidentului 2. Raportul anual al comitetului dirigent 3. Revidierea și aprobarea inventariului și socotelile lor anuale. 4. Absolutoriul pentru gestiunea anului trecut. 5. Stabilirea bugetului pentru anul viitor. 6. Alegerea comitetului și a funcționarilor. 7. Propuneri.

Col. Florian
prezident.

Învîrtirea de mărturi în țară, a sporit în anul 1921 în chip îmbucurător față de anul 1920. Pe cînd în anul trecut ele aduseseră statului un venit de 177 milioane Lei, în jumătatea de an (din April până'n Octobra), în anul de față au adus în același timp 461 milioane.

Asta e de înțeles, căci cu cât trenurile încep a merge mai bine, negustorii le încredințează tot mai multe mărfuri spre cărușire.

Venitul din vânzarea biletelor de călătorie a oamnelor însă, nu

a crescut în aceeași măsură ca cel din mărțari. A crescut și el, dar mai puțin ca acolo, iată cum:

Pe când în Aprilie-Octombrie anul trecut statul a avut, din vânzarea biletelor de călătorie un venit de 174 milioane Lei, în același timp din 1920, a avut 324 milioane.

Sau: venitul la mărțari, urcându-se de la 177 milioane la 461 milioane, au crescut 160 la sută, — pe atunci venitul de călătorii au crescut numai cu 85 la sută.

Iar asta e lucru firesc. Până trenurile de marfă mergeau rău, negustorii erau ei înșiși tot pe drumuri, de și aduceau marfa.

Și marfa aceea o aduceau mare parte cu ei în vagoane, fără a plăti pentru ea. Acum o dau la trenurile de marfă, sporind venitele acestora, iar ei stau acasă, scăzând venitele trenurilor de persoane.

Pentru bună pază a altora.

Ni se scrie din Cugir (plasa Orăștie): În 23 Dec. am mers cu încă un funcționar de la Uzinele de fier din Cugir la vânat de iepuri pe hotarul comunei Șibot. Cum am ajuns în hotar, ni-a și sărit un iepure în cale. Iute am tras asupra lui. Dar în clipa tragerii, încă pulberea din pușcă face o explozie teribilă, sfărâmându-se țeava ei în bucăți și o schije din țeavă rânindu-mă foarte greu la mâna stângă, așa că azi stau sub leuire medicală.

Prof. de pușcă, cumpărat de la firma Baciu din Orăștie era de vină, căci în el era se vede amestecată pulbere de ecrăzit (o dinamită strășnică) ori nitroglicerina.

Aflu că eu sun al 7-lea care m'am nenorocit cu praf de pușcă cumpărat din același loc. Un vânător din Valdei a murit pe urmă exploziei armei sale umplute cu acest praf.

Pentru a feri pe alții de nenoroc, vă rog a da această știre în foaie.

Aurel Cigărean.

șef. adm. la uzinele de fier din Cugir.

Publicațiune. — Se aduce la cunoștința ofițerilor invalizi precum și civililor cari doresc a se angaja ca contabil de bani și materiale la Oficiul județean I. O. V. de pe lângă acest cerc de recrutare, că află aici primire.

Retribuțiunea 650 Lei lunar. Cererile sunt a se înainta direct la acest Cerc sau se vor prezenta personal cu cererea timbrată, până la 20 Ian. 1922.

Comand. Cerc. de recrutare, Orăștie și Directorul Oficiului I. O. V. Col. Kolomyjczuk. Șeful Biroului: Locot. Zissu.

Pentru cultivătorii de albine.

Ministeriul de agricultură a numit profesor de agricultură (stupărit, albinărit) și șef al Regiunii agricole, (de care se în județele Sibiu, Făgăraș, Târnava Mare și Mică, Alba de Jos și Hunedoara), pe d. N. Iancovici. Cei ce doresc să li se țină conferințe (vorbiți cu învățătorii) despre albinărit, să-i scrie în Sibiu, edificiul Waldkaffee, și merge să le țină. Stuparii

fac bine dacă și trimit adresa și arată câte familii de stupi cultivă —

Pentru recruți. De la Comanda Cercului de recrutare din Orăștie ni se trimite următoarea vestire: Toți tinerii recruți cari au primit ordine de chemare, pentru a se prezenta (înfașă) la Cercul de Recrutare Orăștie la data de 21 Ianuarie 1922 se vor prezenta numai în 1 Februarie 1922.

Loteria de clasă a Asociațiunii. Tragerea I. a loteriei de clasă, inițiată de Asociațiune, se face mâine, **Vineri în 31 Decembrie st. v. 1921** (13 Ianuarie n. 1922).

Credința baptistă e lăsată de aci încolo să se întrebuinteze lber de cei ce se țin de ea. Ministrul cultelor (a bisericilor) a dat ordin (poruncă) către deregătorii din țară, să lase cu totul liberă (slobodă) această credință, — dar să bage de samă să se îndeplinească în hotarele siguranței (banei paze) a statului și a moralității de obște. În deosebire să vadă, ca propagandiști politici străini, să nu se vâre, sub forma acestei credințe, printre popor.

Desminte. Dl Dumitru Vonica, comerciant în Bara Mare, răspunde la cele publicate de d. I. Manițiu în No. 52 al „Libertății” din anul trecut, că dsa a fost dezertor numai din armata maghiară, dar din cea română nu, ceea ce dovedește cu actul de demobilizare. Armata română a slujit-o fără codire. Că I. Manițiu nu-și capătă dreptul de crișmarit, dsa, D. Vonica, nu-i de vină. Cei în drept sunt hotărâtori.

Cine știe.

despre Nicolae Blaj lui Ioan, fost soldat în Regimentul 64 Infanterie de fel din Sebeșul săsesc, măiestru pantofar, plecat la mobilizarea din țară, în 1914, — și care n'a mai dat știre despre sine de atunci, — să binevoiască a scrie ce știe despre el la unchiul său: Nicolae Berghian în Orăștie, alița Lungă Nr 60.

Mulțumită publică.

Cu ocaziunea Seratei teatrale, aranjată de Societatea Meseriașilor rom. din Orăștie, a doua zi de Crăciun, au binevoit a suprasolvi următorii domni:

Dr. A. Vlad, fost ministru, dna văd. Mirovitz, Valer Orbonaș, Ioan Samoilă și soția, câte 100 Lei.

Aurel Grădină, Stern Mano, Petru Androne, Colonel Florian, câte 50 Lei.

Simion Cărpinișan, Brutus Brassai, Radu Spuderca, Nic. Androne, Prof. Dionne, Prtpp. Ienea, Anton Balomiri, câte 40 Lei.

Petru Corpade, Samoilă Gridan, câte 30 Lei.

N. Opincar măcelar, Petru Drăgan, Eugen Sabo, câte 25 Lei.

Locot. Bichiceanu, N. Sturza, Petru Sponor, Prof. Bologa, Arpad Boer, Sim. Ștef, Ioan Săkely, George Newirth, Traian Iarca, N. N., Nicu Moise, Filip Șchiopu, câte 20 Lei.

Victor Belei, Rudi Vlad, Ilie Lădar, câte 15 Lei.

Kovács, I. Lipșe, I. Lupu, Iosif Abraham, câte 10 Lei.

Nic. Vladimirescu, 5 Lei.

Pentru care li-se aduce și pe calea aceasta mulțumita Societății.

Comitetul.

Banca Centrală

pentru industrie și comerț soc. acționară Cluj.

Au trecut doi ani și jumătate de la înființarea Băncii Centrale în Sibiu, mutată mai târziu la Cluj, lăsând în Sibiu o filială puternică. Cine ar fi cutezat atunci să creadă, că Banca Centrală, care se înființase cu 15 milioane de coroane, — adică 7 milioane și jumătate de Lei, — prin sporire de capital va ajunge la 50 milioane de Lei capital societar și la 16 milioane de Lei fond de rezervă, în 2 ani?

Conducătorii Băncii Centrale și-au dat seama, că ce pot face. Au pus umărul și au zis: „Voește și vei putea!” Au muncit din greu, și noi, acționarii, ne bucurăm azi de roada muncii lor harnice.

Acțiunile au crescut în preț la îndoit, căci lumea le-a îndrăgii, iar încrederea oamenilor asemenea a crescut pe zi ce merge față de Banca Centrală, căci au văzut, că lucră cuminte și cu spor, pe placul tuturor, că nu face lucruri nechibzuite. — Oamenii au văzut, de pildă, că pentru depuneri spre fructificare dă totdeauna camătă (interese) mai mari ca alte bănci, că în acii din urină a dat câte 10% dividendă, iar după cum a lucrat în anul 1921, dividendă pe anul acesta poate să fie și mai mare.

Banca Centrală nu are înaintea ochilor numai binele și înaintarea celor acționari bancheri sau milionari, — nu, căci ea este banca noastră ardelenescă cea mai mare. Banca Centrală este a noastră a tuturor, căci la înființarea ei și la urcarea de capital, au pus umărul toți românii noștri.

Printre acționarii Băncii Centrale sunt mulți țărani, muncitori și meseriași, comercianți, industriași și fabricanți, apoi tot felul de oameni cu școli mai mari, fondurile bisericilor și școli, băncile românești mai mici sau mai mari, — cu un cuvânt toată suflarea românească a căutat să zibă acții dela Banca Centrală.

Numai frații noștri din America n'au putut subscrie, căci pe vremea aceea, numai cu mare întârziere, sosea posta dela noi la ei și dela ei la noi, din care pricină au și rămas fără acții. Ar trebui însă ca acum să prindă prilejul și să schimbă dolarii până e schimbabil lor așa bun și să caute să cumpere pe o parte din bani, acții dela Banca Centrală, căci bucurile vor avea ei și familiile lor.

Pentru că Banca Centrală să se poată dezvolta întruna și tot mai mult, facem bine dacă o sprijinim zi de zi, parte prin aceea, că îi dăm depunerile noastre spre păstrare și fructificare, parte prin aceea, că frații noștri duși prin America să nu mai trimită asiguratele și cecurile lor pe la băncile din București, ci să le trimită spre încasare de adreptul la Banca Centrală sau la filialele ei. Mai eșutăm Banca Centrală și o întărim, iar nouă ne folosim, și prin aceea, că îi compărăm acțiunile și înd mnam și pe alții să le cumpere, căci la bine îi îndemnăm. Pe frații noștri sosiți acasă din America, îi sfătuim să și ridice depunerile de pe la București, sau să încredințeze cu ridicarea lor pe Banca Centrală, care le face bucurios, aproape fără cheltuieli și cât mai îngrabă.

Banca Centrală din Cluj are

până acuma în următoarele orașe filialele sale: în Alba-Iulia, Brad, Hoșeg, Oradea-mare, Sibiu și Turda, iar peste vreo 2-3 luni se mai deschid filiale și în Bistrița, Arad și la Timișoara.

Toți acela, cari au vre o treabă, au ceva de lucrat cu banca, să se adreseze la Banca Centrală sau la filiala din acel ținut, de unde e mai aproape, — adică cel din jurul Sibiului, de Târnave și de pe țara Oltului, la Filiala din Sibiu; cel de prin județul Hunedoarel la filiala din Hoșeg; cel de prin Munții apuseni și de pe Murăș, la filiala din Alba-Iulia și în parte la Turda, cel de prin Bihor, Sălmar, Sălaj și Maramurăș la filiala din Oradea-mare, cel de pe la Arad la filiala din Arad, și așa mai departe.

Banca Centrală a mai zidit în anul 1921 mai multe fabrici: una de zărmă (droi) și de cule la Chișiș, una de polcoave și de șuruburi (șroafe) la Cluj, una de eternită (figle ușoare din ciment și asbest, cari nu ard) la Oradea-mare, una de piele la Turda și una de sticlă tot la Turda, care va fi gata la primăvară.

Peste acesteptare de frumos s'a dezvoltat fabrica de moșni „Schleb” din Sibiu, romanizată tot de Banca Centrală. Acea fabrică face motoare, mori țărănești și sistematice (cu zăte) baloaze, lunculore (câl ferate mici pentru adus lemne din păduri etc.), și mai are și o turnătorie renumită de clopote (tot fabrica Schleb) așa că și la catedrala Mitropoliei din București și la catedrala în coronărei din Alba-Iulia, clopotele se tornă tot în Sibiu la firma „Schleb” care e în cea mai mare parte a Băncii Centrale și a acționarii români, adică fabrică românească.

Aiți fabricile cari le a zidit în anii 1919 și 1920, cât și cele zidite în anul din urmă, toate merg și se dezvoltă foarte bine, căci se lucră în ele cu sârguință și trageri de inimă. Așa se și cade, că trebuie să arătăm și noi Români că suntem oameni de ispravă.

Banca Centrală se ocupă (deprinde) și cu comerțul (negoțul) de tot felul de mărfuri coloniale, băcănie (da hrană), textile (țesătorie, pânzării), cereale, vinuri, și alte produse agricole. Aduce mărfuri din străinătate și le vinde ieftin la noi și duce altele afară din țară și le vinde cu prețuri bune în străinătate, din care pricină le și plătește mai bine.

Banca Centrală caută să ajute pe toată lumea, — pe cei mici și mărunți ca să se înărească și să crească, să poată umbla pe picioarele lor proprii. În acest scop ea dă ajutoare și stipendii pentru cei ce vrea să învețe vreo meserie sau vreo școală mai înaltă. Pentru scopuri de binefacere și în formă de ajutoare și daruri pentru orfanii, bolnavii, spitale etc. a dăruit câteva sute de mii de Lei în cel doi ani din urmă.

Iată pentru ce sfătuim noi pe frații noștri țărani, ca și ei să ajute cu toți, Banca Centrală în scopurile ei bune și vrednice. Să nu mai ducem banii noștri străinilor, nici ca depuneri spre fructificare, nici pe mărfuri și în altă formă, ci să-i încredințăm la Banca Centrală și la filialele acesteia, unde vedem că se lucră cu rost și cu chibzuială, cu grije și cu rânduială.

Un acționar.

Dentist Dr. S. Seidner dă consultație, în ORĂȘTIE Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj de-asupra prăvălii Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți. fără durori. — Punere de danturi.

E gata și se trimite zilnic „Calendar Național“ al „Foi Interesante“ pe 1922.

Pe lângă un foarte bogat material de celti, el aduce peste 30 de chipuri foarte interesante, care în alt calendar nu se pot găsi.

El are cuprins foarte bogat: **32 clișee** (chipuri) unele ca altele mai frumoase. Apoi: *Starea de azi a tuturor țarilor din Europa: Minunata poveste a cetății dela Alba-Iulia. Chipul stemei* (șajurei) celei nouă a țării. *Monumentul Lupoaicei* ridicat la Cluj. Apoi alte chipuri foarte frumoase, de ale noastre și din lumea mare.

Prețul unui Calendar: 7 Lei trimis franco (posta plătită). Dar cel-ce, cumpărând numai unul, vrea să fie sigur că nu i-se perde pe postă, să mai adaugă 1 Leu plata de recomandat, când nu se poate perde!

Cei ce trimit bani pentru 5 ori mai multe Calendare la un loc, li se trimit de noi recomandate, fără alt audus la preț.

Numai după primirea banilor se trimit Calendare.

Negustorii și cel-ce cumpără macar 20, capătă rabat (scădere).

Aviz Important!

Subsemnatul aduc la cunoștința on. public din loc și jur, că preluând prăvălia dela *Frații Pascu* din Orăștie, am aranjat o din nou cu mărfuri proaspete și anume cu: **Speșerie și Coloniale**, care le vând cu prețurile cele mai est. ne.

Rog sprijinul on. public.

Cu toată stima:

(365) 1—2

Silvestru Maniu.

Serviceiu punctuos!

Un pianino (Bösendorfer) de vânzare, în Orăștie, strada vântului Nr. 7. (366) 1-3

Casă de vânzare se află în Orăștie, str. Bisericii Nouă, Nr. 3. Informațiuni la Dr. I. Szöllösy, avocat. (367) 1—3

La fabrica de cutii de lemn și jucării.

„GLOBUS“

din Orăștie, Piața Regina Maria 22, se caută ucenici de tâmplar (mășrit), să aibă școală primară, etate 15 ani, din casă bună. Învață tot ce se cere la tâmplărie și în fabrică.

A se adresa la fabrică.

(360) 2—5

Un învățacol, pentru mesele, rita de fierar, se primește de subscrierul. Să aibă cunoștință de carte, etate 15—15 ani. Condiții după înțelegere.

Ilie Lupșa

(355) 2—3

Strada Căstăului 7.

Caut

Două calfe de butnar pentru lucru mestecat. Plătesc tarifa cea mai înaltă de zi.

Iosif Weisz

(359) 2—2

m. butnar în Orăștie.

Legea Agrară

pentru împărțirea pământului în Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, tradusă

pe înțelesul poporului

se află de vânzare la Tipografia „Libertatea“ din Orăștie. E o broșura (carte) de 6 coale de tipar, peste 96 pagini (fețe), și se vînde cu 4 Lei, trimisă franco (posta plătită).

Dacă se cer cel puțin 5 într'un pachetel, acelea se trimit recomandat (ca să nu se poată perde pe postă).

Banii se trimit înainte!

Cereri fără înaintarea prețului nu se iau în samă.

La secretariatul comunal Colonia-Plăchi, se aplică îndată

un cancelist

cu proaxă administrativă și care poșede perfect limba română.

Dotarea dela 800—1200 Lei lunar.

(358) 1—2

Ianase
secretar.

„ALBINA“, institut de credit și economii, Sibiu.

Prospect de emisiune.

În urma autorizării primite din partea adunării generale a acționarilor institutului de credit și economii „ALBINA“, ținută la 23 Noemvrie a. c în Sibiu, subsemnatul Consiliu de administrație deschide prin aceasta subscripție pentru o nouă emisiune de acțiuni, în scopul sporirii capitalului societății de la Lei 10,000,000— la Lei 25,000,000—.

Noua emisiune se face în următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze, cel mai târziu până la 31 Ianuarie 1922 tot după două acțiuni vechi trei acțiuni nouă

Abateri dela condițiunea, ca acțiunile vechi să fie înregistrate pe proprietarul actual, se admit numai erezilor, cari vor dovedi, că proprietarul vechiu a răposat, că ei sunt îndreptățiți a moșteni acțiunile vechi, înregistrate pe numele decedatului, și că s'a deschis procedura de ereditare, dar nu s'a terminat. Această excepțiune însă se poate admite numai până la timpul fixat pentru anunțarea opțiunilor. Astfel de acții însă se vor elibera îndreptățiților numai după predarea judecătorească a eredității.

2. Cursul de emisiune pentru acțiunile optate de vechii acționari — respective de erezii lor — se stabilește la suma de Lei 135— din care Lei 100— se vor trece la capitalul societății, iar Lei 35— ca primă de emisiune, la fondurile de rezervă.

3. Prețul acțiunilor se vor vărsa conform § 9 din statute în 5 rate egale de 20%, iar prima de Lei 35— de acțiune se va achita odată cu vărsământul întâi.

În același timp se primesc subscrieri în contul acțiunilor, ce ar rămânea neoptate de acționari, conform punct. 1 atât dela vechii acționari cât și dela neacționari pe prețul de Lei 180— din care 20% a valorii nominale și prima de Lei 80— sunt a se achita la întâiul vărsământ.

Repartizarea acestor acțiuni se va face din partea Consiliului de administrație.

4. Acționarii, cari vor face vărsămintele în rate vor beneficia de 6% dobândă pentru anul 1922, și vor avea să plătească 8% după ratele restante; iar acționarii cari vor vărsa la Ia rată valoarea integrală a acțiunilor, vor beneficia de dividendul anului 1922.

5. Pentru plata acțiunilor se fixează următoarele termene:

I.	de Lei 55.—	respect. Lei 100.—	până la 31 Ian. 1922.
„ II.	„ „ 20.—	„ „	până la 31 Martie 1922.
„ III.	„ „ 20.—	„ „	31 Maiu 1922.
„ IV.	„ „ 20.—	„ „	31 Iulie 1922.
„ V.	„ „ 20.—	„ „	30 Septemvrie 1922.

Față cu acționarii cari nu vor achita ratele la termen, se vor aplica dispozițiile § 10 din statute.

6. Acționarii sunt rugați a subrie un număr de acțiuni, care împreună cu cele vechi, ce mai au pe numele lor, să fie divizibile cu 5.

Acționarii, cari posed un număr fără soț de acțiuni pot primi câte o acțiune, din ale fondului de pensuni al funcționarilor pe cursul de Lei 220— bucata cupon 1922.

7. La subscripție, a se prezenta de acțiunile vechi împreună cu coala de cuponne, și se vor libera deocamdată în schimb certificate provizorii cu cupoane curente.

8. Acțiunile nouă se vor emite cu nominalul de Lei 500— adecă se vor conține tot 5 acțiuni à Lei 100— nominal în o acțiune nouă de Lei 500.—

9. Sumele vărsate în contul acțiunilor subscrise în senzul punctului 3 al. 2 al prospectului, pe cari Consiliul de administrație nu le-ar putea admite, se vor restitui subscriitorilor fără dobândă.

10. Ca locuri de subscripție și vărsămintele se desighează Centrala, Filialele și agenturile institutului (Brașov, Lugos, Mediăși, Târgul Murașului, Dicio-Sân-Mărtin, Cluj, Timișoara și București).

Plăți se pot face și la celelalte bănci, membre la „Solidaritatea“, la Banca „Marmarosch Blank & Co.“, și la „Banca Românească“, București.

11. Pentru anunțare la emisiune să se folosească declarațiunea anexată acestui prospect.

Sibiu, la 27 Decemvrie 1921.

(362) 2—2

Direcțiunea.

Cenzurat: I. Moța.